

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК ЗА IV КЛАС

(ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК)

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Изучаването на чужд език в общообразователната подготовка на учениците се нареджда сред приоритетните области на образователната политика на страната. Програмата по испански език спомага за цялостното развитие на учениците, за обогатяване на общата им култура и изграждане на подходящи модели на социално поведение в ситуации на межкултурно общуване.

Настоящата програма е предназначена за ученици от четвърти клас на СОУ, започнали да изучават испански език във втори клас. Тя е ориентирана към постигане на стандартите по чужд език в началния етап, описани в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание.

Програмата е съобразена с предвидения минимален годишен хорариум от:

Клас	Брой часове седмично	Общо за годината
IV	3 уч. часа	96 уч. часа

Програмата съответства на общите цели на обучението в българското училище и отговаря на принципите на ДООИ, а именно:

- ученикът – в центъра на образователния процес;
- прагматичност на обучението;
- приемственост и взаимовръзка както при отделния предмет, така и между различните предмети.

Програмата отчита психо-физическите и възрастовите особености на децата в четвърти клас.

Програмата конкретизира резултатите, които се очаква учениците да постигнат в края на четвърти клас по всяко едно от четирите основни умения. В нея са представени функционално граматичните категории в контекста, в който те ще се изучават и дейностите, чрез които учениците ще постигнат очакваните резултати.

Програмата има отворен характер. Тя позволява изискванията за постигане на определеното равнище на знания и умения по чужд език да се прилагат гъвкаво в зависимост от потребностите и способностите на учениците и в съответствие с училищния учебен план.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В ЧЕТВЪРТИ КЛАС

Обучението по испански език в четвърти клас има следните цели:

1. ОБЩИ ЦЕЛИ

- Стимулиране на интереса и положителното отношение към испанския език и на желанието за общуване на езика.
- Откриване на общото и различното между роден и испански език.
- Стимулиране интереса на ученика към страните, в които се говори испански език.
- Продължаване процеса на формиране на социокултурната и межкултурната компетентност на учениците (бит, култура, модели на поведение, ценностна система).

- Развиване на чувство на толерантност към различното и създаване на готовност за межкултурно общуване.
- Обогащане на собствения опит и личност в контакта с другия език и култура.
- Формиране и развитие на култура на речта и адекватно поведение, дори при ограничена степен на езикова компетентност.
- Поставяне началото на изграждане на собствени стратегии за писмено и устно усвояване на испански език.
- Стимулиране на творческото начало и въображението на децата.

2. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

- Развитие на уменията за възприемане и адекватно реагиране на кратка по обем и достъпна като съдържание информация.
- Развитие на уменията и способностите за ежедневното устно общуване чрез основни комуникативни модели и структури.
- Натрупване на емпирично равнище на знания за строежа на езика: езикови и речеви единици, правоговорни, правописни и граматични норми.
- Продължаване изграждането на стратегии за учене на испански език.
- Формиране на навици за самостоятелност, самоконтрол и самооценка на постиженията си по езика.
- Развитие на уменията за ориентиране в комуникативна ситуация, за съобразяване с комуникативната цел и избор на стратегия (вкл. компенсаторни) за нейното реализиране.
- Поставяне началото на изграждане на умение да се ползват компенсаторни стратегии.
- Продължаване изграждането на уменията за слушане, говорене, четене; формиране и развитие на писмена грамотност и възпроизвеждане на модели и структури, на кратки текстове на испански език с различни цели.

За постигане на целите се прилагат съвременни образователни стратегии, включващи активни методи на обучение.

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебно съдържание	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
<p>С</p> <p>Л</p> <p>У</p> <p>Ш</p> <p>А</p> <p>Н</p> <p>Е</p>	<p>Ученикът:</p> <p><i>Разбира въпроси, указания, съобщения на учителя, ако се говори бавно и ясно; свързва слухов и зрителен образ; разпознава основните интонационни модели, както и жестовете за потвърждение, отрицание и указание.</i></p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съотнася устните към писмените форми на, числа, думи, кратки указания. • Разбира и точно следва инструкции при слушане. • Разбира и адекватно реагира на определен обхват от по-сложни инструкции от учителя. • Развива умения за слушане с цел извличане на специфична информация, отнасяща се до общото съдържание на текста или до отделни детайли (активно 	<p><i>Ученикът трябва да може да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбира и реагира на основните словесни действия за изразяване на съгласие, несъгласие, потвърждение, отрицание, отказ. • Разбира и реагира на несложна информация за себе си, семейството си, приятелите и съучениците си. • Изразява и реагира на съгласие, несъгласие, благодарност, извинение, молба. • Изразява предпочитание. • Дава и реагира на указания и инструкции, свързани с учебното съдържание. • Разбира и адекватно реагира на форми за изразяване на сегашни, бъдещи, минали действия. • Разбира и адекватно реагира на кратки диалози, истории, песни, приказки, свързани с изучаваната тематика. • Разпознава и реагира на думи, изрази и групи от думи в непознат текст. 	<p>В рамките на четирите ядра понятия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съществуване; • Пространство; • Движение; • Време; • Количество; • Качество. <p>Лексикалните понятия по темите:</p> <p>Аз и другите – описание на конкретни лица: външен вид, възраст, националност, пол, основни части на лицето и тялото; описание на роднински връзки, членове на семейството, приятели и съученици; основни характеристики на качества на характера.</p>	<p>Усвояването на учебното съдържание се постига чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Работа в група или индивидуално. • Участие в ролеви, ситуативни, състезателни и др. игри, игри на асоциации. • Работа с аудиовизуални материали (оригинални или дидактизирани) • Работа с материали, изработени от учениците (домино, бинго). 	<p>Междупредметните връзки се осъществяват по време на целия учебен процес в следните области:</p> <p>Български език и литература Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. Социокултурни познания, свързани с национални традиции, обичаи, ценности, изучавани литературни произведения и произтичащите от тях различия и прилики.</p> <p>Математика Естествени числа и извършване на действия с тях,</p>

<p>Г О В О Р Е Н Е</p>	<p>обучение).</p> <ul style="list-style-type: none"> Разбира кратки текстове, свързани с учебното съдържание и води разговор по тях. <p>Ученикът:</p> <p><i>Води елементарен разговор на познати теми, като задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси, следва и дава несложни указания и инструкции, използва мимики, жестове и елементарни езикови средства, произношение и интонация, които подпомагат общуването.</i></p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> Възпроизвежда думи, фрази и прости изречения с правилно произношение и интонация. Прави връзка между интонация и вид изречение (въпросително, възклицателно, заповедно, съобщително). Участва в кратки ситуативни диалози на познати теми; представя се, посочва какво обича или не обича. 	<p><i>1. Ученикът възпроизвежда текстови разновидности като песни, стихотворения, броюлки, гатанки и др.</i></p> <p><i>2. Ученикът усвоява умения за водене на разговор, като изпълнява различни социални роли:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Участник в разговор с учител. Участник в разговор със съученик/ приятел. Участник в разговор с роднина. Участник в разговор с непознат събеседник в реална ситуация от ежедневието. 	<p>Моето училище – класна стая, учебни пособия, седмична програма, учебни дисциплини, основни дейности в час и междучасие, взаимоотношения в класа.</p> <p>Моят дом – видове помещения, обзавеждане и предмети за ежедневна употреба.</p> <p>Животни – диви и домашни, в зоопарка, домашни любимци или играчки.</p> <p>Моят ден – свободно време, учене, любими занимания.</p> <p><i>Аз рисувам</i> – любими теми.</p> <p><i>Аз играя</i> – игри и забавления, детска площадка.</p> <p><i>Аз пътувам</i> – транспортни средства, посоки, ориентиране.</p> <p>Аз смятам – числа от 1–1000, аритметични действия.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Извършват разнообразни занимателни дейности, провокиращи речевата (защриховане, оцветяване, апликиране, моделиране, илюстриране и др.) Участват в драматизации. Прилагат готови и изработват собствени стратегии за учене на испански език. Участват в оценяването на собствените си и на съучениците си постижения по испански език. 	<p>сравняване на величини, дати, геометрични форми, мерни единици.</p> <p>Изобразително изкуство Цвят, форма, дейност-рисуване, умения да изразяват естетически чувства и отношение при възприемане на обекти от обкръжаващата действителност, способност да разпознават средства за визуална комуникация в бита, способност да проявяват въображение.</p> <p>Музика Развитие на слуха, изучаване на песни, инструменти, ритъм.</p> <p>Физическа култура и спорт Указания и команди по възможност задавани на испански език.</p>
--	---	--	--	--	---

<p>Ч Е Т Е Н Е</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прави елементарно описание на хора и предмети • Дава несложни заповеди, указания и инструкции • Задава и отговаря на въпроси върху учебното съдържание, моли за повторение, за допълнително разяснение. <p>Ученикът може да:</p> <p><i>Разбира основна информация от съобщения, покани, картички; разбира в подробности указанията в учебника и се ориентира в текста с помощта на илюстративния материал в него.</i></p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознава отделни букви, думи и групи от думи в текст • Чете на глас думи, прости изречения, изрази и кратки текстове. • Чете с цел извличане на факти и информация (активно четене). • Досеща се за съдържанието на текст по отделни думи или група от думи. • Разпознава основни теми, 	<p><i>Ученикът трябва да може да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и чете разнообразни текстови разновидности: песни, стихотворения, комикси, броилки, гатанки, картички, кратки съобщения • чете на глас и на ум познати и непознати текстове (съзнателно и активно четене) • ориентира се в речника и търси самостоятелно думи. 	<p>Аз празнувам – рожден ден, Коледа, Нова година, Великден и др. празници, социокултурна информация за Испания, традиции и обичаи.</p> <p>Ден, месец, година, сезони.</p> <p>Граматични и морфосинтактични понятия, въведени имплицитно:</p> <p>Фонетика</p> <ul style="list-style-type: none"> • Затвърдяване и развиване на уменията за възприемане и възпроизвеждане на звуците и звукосъчетанията в испанския език. • Развитие на правоговорните умения. <p>Морфология</p> <ul style="list-style-type: none"> • Член – определителен и неопределителен • Съществителни имена – собствени и 	<p>Игри; екипност. Здравно-хигиенни правила.</p> <p>Човек и природа Родно място, географско положение, природа, годишни времена, опазване на природата и околната среда.</p> <p>Човек и общество Национална идентичност, национални символи, семейство, професии, правила за улично движение, правила за учтиво поведение в обществото.</p> <p>Домашен бит и техника Изпълнение на различни задачи по указание на учителя и познания за материали от заобикалящия ги бит.</p>
--	--	---	--	--

<p>П И С А Н Е</p>	<p>действия, герои. • Използва подходящи за възрастта и нивото на владене на езика речници и помагала.</p> <p>Ученикът:</p> <p><i>Пише кратки текстове, като използва елементарни езикови средства, като правописът и пунктуацията на ученика не пречи на писменото общуване.</i></p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правилно употребява буквите от испанската азбука. • Преписва текстове точно и вярно. • Правилно пише несложни думи и прости изречения под диктовка. • Самостоятелно пише съобщителни и въпросителни изречения с правилна пунктуация. • Прави кратко самостоятелно описание на предмет, човек или ситуация. 	<p>Ученикът трябва да може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Преписва вярно текст. • Пише непознати думи, диктувани му по букви, спазвайки познатите му правописни правила. • Пише познати думи, изречения и кратки текстове под диктовка. • Самостоятелно създава кратък писмен текст. 	<p>нарицателни; род и число</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прилагателни имена – съгласуване • Числителни 1–1000 • Местоимения: лични, притежателни, показателни, въпросителни, относителни, неопределителни • Глаголи: I, II, III спрежение, възвратни глаголи, глаголи с частична и собствена неправилност; положителни, отрицателни, въпросителни форми • Глаголни времена: Presente, Futuro, Pretérito perfecto, Pretérito imperfecto, Imperativo. • Предлози • Наречия <p>Синтаксис</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прости изречения 	<p>По възможност дидактическа експлоатация на новите технологии за информация и комуникация.</p>
--	---	---	--	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В ЧЕТВЪРТИ КЛАС

В четвърти клас постиженията на ученика в устна и писмена реч се оценяват в почти еднакво съотношение, като устната реч все още има превес. Обучението за писмено общуване на този етап е с акцент върху усъвършенстването на техниките на четене и на писане. Съставянето на писмен текст е в рамките на изискванията на раздел III.

Учителят наблюдава работата на учениците през целия срок на обучение и отбелязва постигнатите резултати, за да може да даде оценка за развитието и напредъка на всеки ученик. В този етап на обучението по испански език е особено важно да се затвърди и да продължи да се развива положителната вътрешна мотивация у учениците. В този смисъл задачата на учителя е не само да насърчава всеки напредък при усвояването на испански език, но и да им помага да възприемат както успехите, така и грешките си като две страни на процеса на усвояване на езика, които могат да бъдат контролирани и зависят единствено от техните усилия.

Основни изисквания към оценяването са *обективност, валидност и надеждност*.

При проверката на постиженията на учениците в четвърти клас акцентът трябва да се поставя върху *свободата на изказа и постигането на дадени комуникативни цели*. Допуснатите грешки се коригират добронамерено, чрез представяне по подходящ начин на правилната форма. Учителят помага на учениците сами да откриват грешките си и да проявяват толерантност при взаимно коригиране. Учителят поощрява учениците да прилагат компенсаторни стратегии при проверката на знанията и уменията им.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни и да отчитат системно постиженията на ученика в различните дейности.

При оценяване на постиженията на ученика при овладяването на устната и писмената реч би следвало да се имат предвид следните критерии:

- да формулира сравнително ясно мисълта си в рамките на познатата лексика;
- да извлече информация от кратки устни и писмени текстове;
- да се изразява на сравнително коректен език;
- да реагира адекватно на въпроси, молба, заповед, свързани с изучаваната материя;
- да се изказва конкретно по изучени теми.

Особено важно е учителят да прилага различни форми на проверка на равнището на знания и умения на учениците и да използва единни критерии при оформяне на оценката. Той трябва да взема под внимание отношението на ученика към учебния процес и да оценява участието му в различни дейности:

- работа в часа (с целия клас, в група, по двама, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти.

Постиганията на учениците се установяват чрез **периодични** контрол и оценка с *различно съдържание и продължителност*. Превес имат проверката на знанията и уменията на функционално ниво (изграждане на текст по картина / серия от картини / ключови думи, писане на текст по опори, задачи за проверка на разбирането на прочетен или прослушан текст), проверяващи свързаните с основните цели на обучението комуникативни способности на ученика пред *тези със структурен характер* (граматически и лексикални задачи), проверяващи доколко е усвоено езиковото съдържание на съответната единица/раздел.

Задачи за **превод** не се предвиждат при обучението в трети и четвърти клас и не бива да бъдат средство за оценяване на знанията на учениците.

Диктовката може се използва като тренировъчно упражнение. Може да се включи и в обобщаващ тест.

Оценките трябва да бъдат добре обосновани пред учениците, да имат окуражителен и формиращ характер и да мотивират за общуване на испански език.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В ЧЕТВЪРТИ КЛАС

Обучението по испански език в четвърти клас трябва да следва общоприетите принципи на комуникативния подход, утвърдени в съвременната методика. Граматичният материал се представя по начин, съобразен с възрастовите особености на учениците. Той би следвало да се представя имплицитно и да не се разглежда, изучава и обяснява като граматическо явление.

При работа с тази възрастова група е необходимо учителят да мотивира учениците към използване на езика съобразно техните възможности и интереси – гледане на подходящи за възрастта и езиковото им ниво филми, четене на детски книжки с достъпно съдържание, водене на кореспонденция в класа и др. При всички дейности, свързани с използването на езика, трябва еднакво да се обръща внимание на разбирането и формулирането на прости въпроси, както и на отговорите и на вземане на думата от учениците. Това най-лесно се осъществява чрез дидактизирани игри, които поставят ученика в ролята на слушател и говорител, като същевременно случаите на спонтанно вземане на думата се увеличават.

Работата в класната стая трябва да се организира така, че учениците да се чувстват спокойно и комфортно, а атмосферата и условията да се доближават по възможност до реални модели и ситуации на комуникация.

При прилагането на различни методи за обучението по испански език е особено важно учителят да проявява разбиране към срещаните трудности, да поставя индивидуални задачи за самостоятелна работа, да създава стимул за активна работа у всички ученици.

На този етап *не е необходимо превеждането* на текстове от и на испански език. При въвеждане на новите думи следва да се използват различни подходи – онагледяване, словесно описание, синоними, антоними, езикова догадка в рамките на контекста, паразикови средства, пантомима и др. Превод се използва само в случаите, когато не могат да бъдат приложени горепосочените похвати, като този превод се записва само от учениците в техните тетрадки, а не на дъската или в работните листове, подготвени от учителя. Би следвало учителят да помага при разбирането на по-сложни указания и упътвания в учебните пособия.

Важно е да се изграждат у учениците стратегии за учене и самостоятелна работа. Учителят трябва целенасочено да помага за това всеки ученик да открие за себе си най-подходящите начини за усвояване на знания и изграждане на умения. Не бива да се налагат общи за всички задължителни методи на работа.

Страноведската информация, включена в разглежданите теми, се интерпретира в духа на межкултурното обучение, като се правят сравнения с българската култура и бит.

Работата на учителя трябва да цели затвърждаване на уменията за прилагане на наученото като собствено знание (по модел или свободно).

На учениците могат да се поставят и допълнителни самостоятелни задачи в зависимост от техните възможности и интереси (например да потърсят и подберат нагледни материали, да напишат кратък текст с рисунка по дадена тема и др.), като резултатите

бъдат представени пред класа. Това създава чувство за постигнат успех и мотивира самостоятелната работа за разширяване знанията по испански език.

В случай че училищният учебен план предвижда повече часове (добавени от **ЗИП** и/или **СИП**), учителят има свобода да разширява езиковите познания на учениците, без обаче да надхвърля предвидения граматически праг, да използва повече допълнителни материали и да дава възможност на учениците да се включват по-често в дейности, съобразно техните интереси и наклонности.